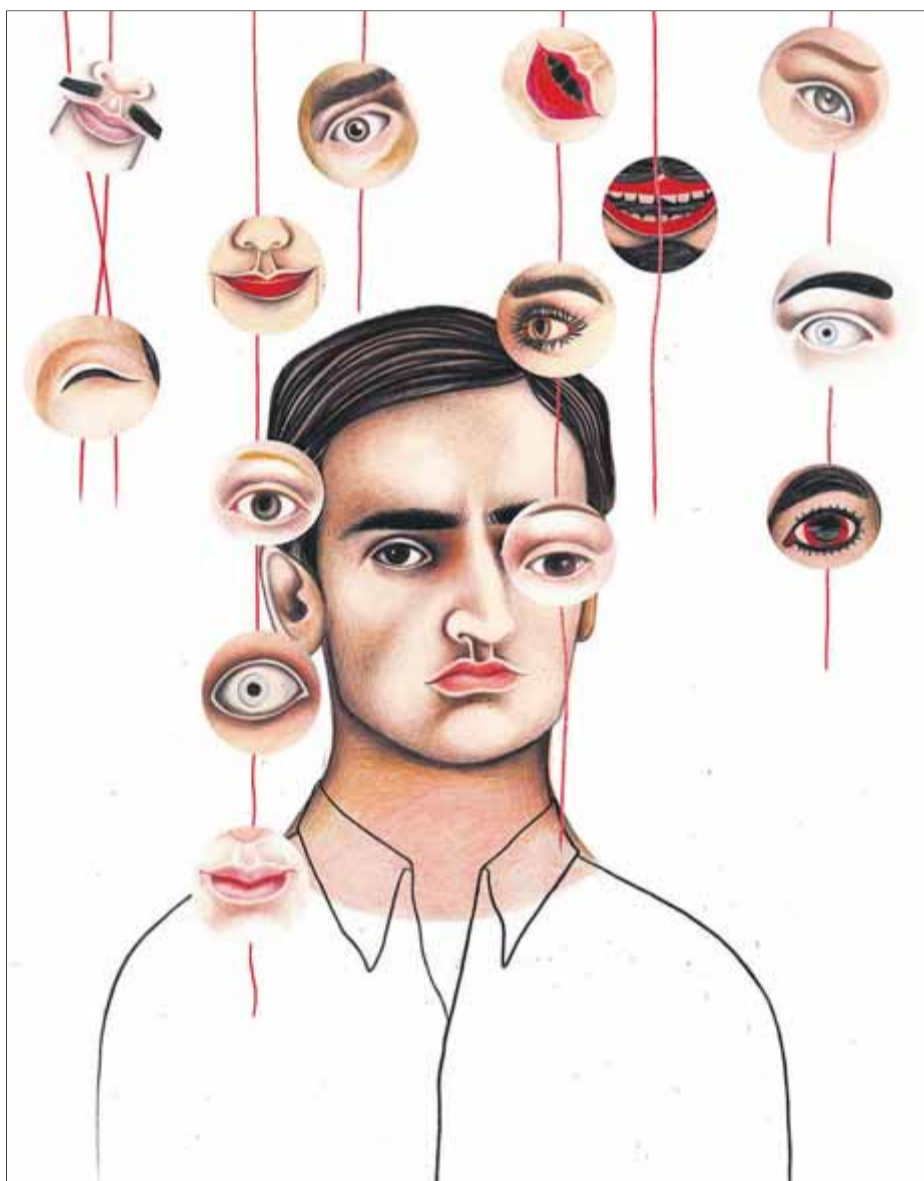

L'editorial Nórdica presenta una antologia del poeta César Vallejo amb il·lustracions de Sara Morante i a cura de Víctor Fernández

Aiguat final a París

D. Castillo
BARCELONA

Acostumats a les seves esplèndides edicions d'escriptors escandinaus i russos clàssics –res a veure amb les novel·les de lladres i serenos actuals–, Nórdica presenta, entre altres novel·lats, l'antologia de César Vallejo *Memoriré en París*, il·lustrada per Sara Morante i a cura del periodista Víctor Fernández, que també n'ha escrit el pròleg. Ahir van presentar les novel·lats a Barcelona, posant èmfasi en la literatura de Noruega, ja que serà el país convidat en la Fira del Llibre de Frankfurt. Amb aquest propòsit, l'editor Diego Moreno va recordar que Noruega té només cinc milions d'habitants, que mai havia estat un país ric fins que va trobar el petroli i que destina gran part del pressupost a cultura, i això fa possible que tingui quinze o vint escriptors de primer nivell europeu. Coincidint amb la seva presència en la Fira de Frankfurt, aquesta tardor convoquen activitats per posar de manifest l'enorme importància de la literatura noruega, entre les quals destaca una gran exposició dedicada al pintor Edvard Munch. L'objectiu és reivindicar tant l'obra d'autors clàssics, com Ibsen i Hamsun, com la d'autors contemporanis de gran projecció internacional,

Fragment d'una de les il·lustracions de Sara Morante per a l'antologia de César Vallejo ■

com Knausgard i Vigdis Hjorth, entre d'altres.

Víctor Fernández signa un emotiu pròleg d'homenatge a César Vallejo: "La

carta, malgrat com de desesperada era la situació en aquell moment, no va arribar al seu destinatari. En l'últim moment, Juan Lar-

rea va decidir no enviar-la a Vicente Huidobro, potser per pudor, o perquè va pensar equivocadament que ja no hi havia res a fer. Escrita

des de París el 3 d'abril del 1938, Larrea hi explicava la delicada situació en què es trobava un amic comú: «No sé si saps que Vallejo es troba en gravíssim estat, amb una febre que passa de quaranta graus i mig i que dura fa ja més d'un mes. Es troba hospitalitzat en una clínica, sense que cap de les anàlisis a què se l'ha sotmès permeti atribuir a cap malaltia determinada la causa del seu estat. Tot es pot tèmmer a hores d'ara, encara que per la meua part no perdi les esperances. Figura't en quin estat es deu trobar Georgette.» L'aventura europea del poeta sud-americà va acabar a París un dia plujós d'abril del 1938. Memorables són els seus versos profètics "*con aguacero, un día del cual tengo ya el recuerdo*".

Com se sap, César Vallejo havia participat uns mesos abans de la seva mort en el Congrés d'Intel·lectuals Antifeixistes de València, en companyia d'altres poetes hispanoamericans com Neruda, Paz i Huidobro –també hi van ser figures joves de la nostra literatura com ara Josep Palau i Fabre i Joan Fuster, entre d'altres–. Fernández m'explica que volia fer una edició popular de Vallejo lluny de les erudites: "Volia que fos una mena d'autobiografia poètica de César Vallejo." El llibre serà a les llibreries la setmana que ve. ■

OBITUARI

Mor el productor de cinema i teatre José Sámano

El productor de teatre, cinema i televisió José Sámano va morir ahir als 76 anys, segons va anunciar l'Associació de Productors i Teatres de Madrid. Entre les seves produccions hi ha els programes de televisió *Buenas noches*, *Queremos saber* i *De jueves a jueves*, i els films *Esquilache* i *Lo más natural*. També va ser el productor del muntatge teatral *Cinco horas con Mario*, que Lola Herrera representa al Teatre Goya de Barcelona. ■ EFE

CINEMA

'Joker' encapçala la taquilla a nombrosos països

La pel·lícula de Todd Phillips *Joker*, protagonitzada per Joaquin Phoenix, ha superat les expectatives que havia creat en aconseguir 234 milions de dòlars de recaptació a tot el món durant el seu primer cap de setmana en cartell. Els Estats Units són un dels 73 mercats en què lidera la taquilla, amb 93,5 milions. La pel·lícula va guanyar la Mostra de Venècia i ha estat ben rebuda per la crítica. ■ REDACCIÓ

CINEMA

Scorsese critica les pel·lícules de Marvel

El prestigiós cineasta nord-americà Martin Scorsese, director de films com ara *Un dels nostres* i *Toro Salvatge*, va afirmar a la revista *Empire* que les pel·lícules de Marvel "no són cinema" i que al que més s'assemblen és a "parcs temàtics". L'actor Samuel L. Jackson li va respondre, en declaracions a *Variety*, que això "és com dir que Bugs Bunny no és divertit, els films són films". ■ REDACCIÓ

Críticateatre

Jordi Bordes

Descrostar l'art en l'abisme

Falaise

Companyia: Baró d'Evel
Diumenge, 6 d'octubre (fins al 13)
al Lliure de Montjuïc

Cum laude. Baró d'Evel s'ha graduat en maduresa artística. Ha sabut dimensionar la seva inquietud amb totes les múltiples facetes artístiques sense perdre el seu

món, tant tendre com còmic, com tràgic. Han fet, doncs, un teatre tridimensional, que no entén de plans que els limitin. *Falaise* vol dir abisme. I ells s'hi han abocat. Com ho han fet cada vegada, però aquest cop amb la major maquinària disponible al seu abast. I han creuat un viatge poètic que és per decantar les se-

ves cites mig dites, esquitxos a la paret que perfilen un món complex saturat de comunicació. Al final, qui viu fluint la vida radicalment, com els animals, és qui troba la plenitud.

Després de *Là* (Lliure de Gràcia, 2018) en què Camille i Blai provaven d'entendre's en el món íntim de la parella, ara s'atreveixen

imaginar la trobada de tota una comunitat (desorientada enmig d'un búnquer mig derruït). El desenllaç de *Falaise* evoca *Bèsties* (Temporada Alta, 2015). Perquè aquell grup que teixeix confiança des de la major de les negrors, balla una coreografia que recorda la de la carpa entre bales de palla.

La troupe de *Falaise* torna a ser nombrosa. Tothom té el seu moment però el que respira principalment és el treball actoral, en conjunt. L'espai i el vestuari són personatges que es desconstrueixen (com a *Là*, però a la inversa). El joc es multiplica amb un espai sonor perquè hi ha *microfonats* parets i terra. El vol

dels coloms i el pas del cavall potser no són imprescindibles, però formen part de la família. Tot queda integrat en aquesta mena de pintura amb aires de ritual, de mite de les caveres. Aquests humans desconfiats, que són ben actuals, sobreviuran si escolten la natura i l'altre. I, en el fons, a si mateix. ■